

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 14
van **VERA JANS**
datum: 29 september 2017

aan **SVEN GATZ**
VLAAMS MINISTER VAN CULTUUR, MEDIA, JEUGD EN BRUSSEL

Mediawijze opvoeding van kinderen - Workshop voor grootouders

In de beleidsbrief Media 2016-2017 stelt de minister voorop: "In samenwerking met Seniornet, LINC en de Gezinsbond zal het Kenniscentrum een workshop voor grootouders ontwikkelen over hun intergenerationele rol in de mediawijze opvoeding van kleinkinderen. Het opzet is dat deze workshop overal in Vlaanderen zal kunnen georganiseerd worden."

1. Wat is de stand van zaken betreffende de ontwikkeling van deze workshop?
2. Hoe ziet de minister de intergenerationele rol van grootouders in de mediawijze opvoeding van hun kleinkind(eren)?
3. Wat is de concrete inhoud van deze workshop? Welke vaardigheden worden uitgediept?
4.
 - a) Werden er reeds workshops georganiseerd?
 - b) Zo ja, hoeveel en waar? Graag een overzicht per provincie.
 - c) Hoeveel mensen werden bereikt? Graag een overzicht per provincie.
 - d) Zo neen, op welke termijn wil de minister deze workshops aanbieden?

ANTWOORD

op vraag nr. 14 van 29 september 2017

van **VERA JANS**

1. Het Kenniscentrum Mediawijsheid organiseerde in 2015 een expertengroep ouders/mediaopvoeding en voerde in het kader van een studie van de Joint Research Council van de Europese Unie in 2015 en 2016 bevragingen uit van jonge kinderen in hun gezinscontext over hoe ze met digitale media omgingen. De resultaten hiervan wezen meteen al op de noodzaak om ouders te ondersteunen in de opvoeding van hun kinderen op het vlak van media. Daarom startte het Kenniscentrum al in 2015 het traject om de website Medianest.be op te zetten.

De bevraging van 2015 gaf al een eerste zicht op de rol van grootouders in de mediaopvoeding van jonge kinderen, die vandaag steeds vaker opgevangen worden door hun grootouders. In de bevraging van 2016 werd daar meer op ingegaan.

Samen met LINC vzw en de Gezinsbond - beide partners in Medianest.be, die ook al vorming voor opvoeders/ouders voorzien in dat kader - en met Seniorennet (een vrijwilligersorganisatie van senioren die hun peers digitale skills bijbrengen) organiseerde het Kenniscentrum in 2016 nog enkele focusgroepen met grootouders.

Met al die input werd in het voorjaar een vorming ontwikkeld die je kunt boeken bij LINC vzw. Deze vorming duurt 2,5 uur en er kunnen circa 20 personen deelnemen per sessie. Het enige dat nodig is, is een rustige ruimte, een beamer en WiFi. De kostprijs van de vorming bedraagt € 280. De vorming vond al enkele keren plaats.

Op 15 november 2017 wordt de vorming officieel gelanceerd. Het is samen met een gespreksstarter (#PretChat) ontwikkeld om een gesprek over media(gebruik) tussen kleinkinderen en grootouders (verder) te stimuleren. De gespreksstarter wordt ook in de vorming opgenomen. Er zullen ook vrijwilligers van de Gezinsbond opgeleid worden die de vorming verder kunnen opnemen.

2. Het Kenniscentrum baseert zijn visie op de rol van grootouders op de resultaten van het onderzoek beschreven onder 1. In dat onderzoek kwamen onder meer volgende quotes aan bod:

- "Als 60 plusser met 2 kleinkinderen (eentje van 5 jaar en eentje van 17 maanden) vind ik het interessant om wat bij te blijven met wat de kleinkinderen in de toekomst voorgeschoteld krijgen op internet en hoe er zich tegen te wapenen." - vrouw 62j.
- "Bij oma en opa maken we geen ruzie om de tablet want ze hebben er twee dus kunnen we elk op een tablet." (Meisje, 7 jaar)
- "Bij boma en bompa kijken we heel vaak tv." (Jongen, 8 jaar)
- "Als oma op ons past mogen we op haar Ipad spelen." (Jongen, 8 jaar)

Een groot deel van de Vlaamse kinderen en jongeren besteden heel wat tijd bij hun grootouders. Daarbij komt dat steeds meer grootouders beschikken over méér dan één digitaal mediatoestel veelal beschikbaar voor de kleinkinderen. Daarnaast nemen ook heel wat kleinkinderen hun eigen digitale mediatoestellen mee naar hun grootouders.

Kleinkinderen leren bij de grootouders niets nieuws, maar schaven hun competenties omtrent bepaalde digitale media (inhouden) verder bij. Want bij de grootouders gebruiken en doen de kleinkinderen gelijkaardige digitale media-activiteiten als thuis. Weliswaar gelden hier 'lossere' regels, waardoor ze meer experimenteerruimte hebben.

Grootouders hebben - in tegenstelling tot ouders - ook meer tijd om samen met de kleinkinderen digitale media te gebruiken. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de kleinkinderen aangeven dat grootouders hen meer bij staan wanneer ze technische moeilijkheden ervaren of vragen hebben.

Maar ook de kritische competenties worden aangesterkt, grootouders wijzen kleinkinderen op mogelijke gevaren of risico's van digitale media. Er is dus een grote rol weggelegd voor grootouders in het hele media-opvoedingsverhaal.

Maar net als bij ouders, zitten heel wat grootouders met hun handen in haar als het op het mediagebruik van hun kleinkinderen aankomt. De meerderheid zien deze media zeker als positief, maar ook als een hele uitdaging. Ze hebben vaak het gevoel onvoldoende 'mee' te zijn en weten niet goed of ze een rol kunnen opnemen. Laat staan dat ze weten welke rol. Zo worden ze onzeker en kampen met heel wat vragen over schermtijd, sociale media, games of privacy.

Tegelijk willen ze het mediagebruik van de kleinkinderen niet beperken: want bij de grootouders moet het leuk en ontspannend blijven. Maar toch willen de grootouders dat ze toch ook iets bijgeleerd hebben. Dit kunnen ze doen via medianest.be. MediaNest biedt al heel wat antwoorden. Maar grootouders gaven aan op zoek te zijn naar hands-on vorming, die hen leert hoe de laatste nieuwe digitale mediatoepassingen eruit zien, hoe ze werken, wat de risico's en opportuniteiten hiervan zijn. Ook een tool waarmee ze vlotter kunnen praten met de kleinkinderen over hun mediagebruik, opportuniteiten, risico's en regels bleken ze met open armen te ontvangen.

3. De vorming bestaat uit drie grote onderdelen

1. Een reis doorheen de digitale media-activiteiten die door kinderen en jongeren gedaan worden aan de hand van de mediagroeflijn op MediaNest.be.
2. De opportuniteiten en risico's van verschillende digitale media-activiteiten worden toegelicht aan de hand van twee grote thema's namelijk 'media en spelen' en 'media en vrienden'.
3. De Media-opvoeding door grootouders. Hoe kunnen grootouders een gesprek aangaan met kinderen en jongeren over media? Hoe en welke regels moeten ze instellen? Hoe kunnen ze samen met de kinderen en jongeren media gebruiken? ...
4. a) Al enkele, onder meer om de vorming te testen, de echte lancering is op 15 november. Door ziekte en personeelwissels konden we de exacte getallen bij LINC vzw nu niet achterhalen.
 - b) Zie antwoord op vraag a
 - c) Zie antwoord op vraag a
 - d) Zie antwoord op vraag a